

GUIA DE BONES PRÀCTIQUES **PER A LA CURA DEL COL·LECTIU**

Som Energia

www.somenergia.coop

Disseny: L'Apòstrof, SCCL

Il·lustració: Maria Gargot

Edició: Abril 2024

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	4
5 BONES PRÀCTIQUES PER A LA CURA DEL COL·LECTIU	6
1. Reconèixer la diversitat del grup	6
2. Organitzar és fluir amb igualtat	8
3. Ocupar l'espai amb consciència	10
4. Atendre la gestió dels conflictes	12
5. Confiar, apreciar, celebrar i revisar	14
MÉS RECURSOS	16

INTRODUCCIÓ

Som Energia és una cooperativa de persones i entitats consumidores que, entre moltes altres coses, també està compromesa amb els valors de l'economia social i solidària, els principis cooperatius i la visió global del que significa la transició ecosocial. Alguns dels elements que aquestes esferes tenen en comú són **posar la vida al centre i el compromís amb les persones, la comunitat i l'entorn.**

Dit d'una altra manera, des de Som Energia volem contribuir també amb el fet que la vida sigui un espai més amable i més vivible, i això passa inevitablement, per ser, totes, persones més conscients que contribuïm i generem espais de convivència més empàtics, madurs i que afavoreixen la sostenibilitat de la vida, construint i nodrint vincles més respectuosos i responsables.

És per això que des de Som Energia hem elaborat aquesta guia, que recull cinc bones pràctiques que poden donar suport a què el col·lectiu del qual formeu part sigui més conscient del que suposa compartir i construir de manera compartida. Al darrer apartat del document trobareu un llistat de recursos que us poden ser de molta utilitat.

Finalment, afegim a l'autoreflexió sobre aquestes bones pràctiques que **cal sumar-hi els diferents eixos de discriminació i opressió estructurals que malauradament sovint reproduïm com són el racisme, el masclisme, l'homofòbia, etc.** És a dir, que més enllà de revisar-nos si duem a terme o no aquestes bones pràctiques, també hem d'aprofundir en si ho fem de manera esbiaixada en funció d'amb qui ens estem relacionant; per exemple, podem ser persones molt curoses a l'hora de respectar els torns de paraula, però quan intervé una dona, llavors corregim o matisem la seva intervenció.

Dins de cada bona pràctica trobareu un recull d'indicadors, individuals o del grup, que podeu marcar en funció de si els assoliu o no.

5 BONES PRÀCTIQUES PER A LA CURA DEL COL·LECTIU

1.

Reconèixer la diversitat del grup

Totes les persones som diferents i podem aportar qualitats complementàries. La diferència enriqueix.

L'escolta activa és una bona aliança per captar l'essència i trobar el fet comú dins la diversitat.

La diversitat d'opinions, maneres de fer, sensibilitats, mirades, etc. és important perquè enriqueix les nostres propostes, ens amplia la mirada i el pensament i genera més inclusió a l'hora de treballar col·lectivament.

D'altra banda, també és indispensable garantir que la diversitat de gènere, edat, procedència, estudis, coneixement, etc. està present. Doncs no volem deixar persones ni col·lectius al marge a l'hora de construir i transformar.

Si gestionar la diversitat ens és difícil, sempre podem parlar-ne en el col·lectiu, formar-nos en aquest aspecte o demanar suport a projectes que es dediquen a acompanyar la gestió de la diversitat.

Què hem de tenir en compte?

- Escolto activament les persones.
- Tinc curiositat per conèixer més les altres persones i entendre les seves experiències.

En el grup:

- Fomentem la participació de diversitat de gèneres, edats, procedències, estudis, coneixements...
- Tenim formació o acompanyament en la gestió de la diversitat.
- Som sensibles enfront de les realitats diverses del nostre entorn.

2.

Organitzar és fluir amb igualtat

Organitzar les trobades amb l'ordre del dia i després garantir tasques de control del temps, torns de paraula, o prendre acta, **permet una fluïdesa i espontaneïtat nutritiva i no excloent.**

A diferència del que podria semblar, tenir certes pautes d'organització a l'hora de preparar i celebrar les reunions, trobades, assemblees, etc. ajuda al fet que hi hagi uns marges en els quals fluir des de la igualtat d'oportunitats i el respecte pels elements consensuats.

Establir un ordre del dia col·laboratiu i participatiu i definir rols de dinamització que puguin atendre tasques com agafar torns de paraula, controlar el temps acordat per a cada punt, prendre acta o anar conduint la reunió, facilita que la diversitat de veus i prioritzacions puguin cuidar-se. Sempre amb flexibilitat, però!

Si no hi ha aquests elements, és fàcil que només es comentin els temes que importen a les persones amb més protagonisme, que només s'escoltin les veus que se senten amb més legitimitat per intervenir o que només es recordin les conclusions més avantatjoses per a les persones amb més capacitat d'impactar.

Què hem de tenir en compte?

En el grup:

- Programem les reunions en horaris que afavoreixin una participació diversa.
- Elaborem l'ordre del dia de manera conjunta i col·laborativa.
- Definim els rols de dinamització de les reunions.
- Respectem el temps acordat.
- Prenem acta de les reunions.
- Facilitem que la diversitat de veus s'expressi amb igualtat i respecte.

3.

Ocupar l'espai amb consciència

Ser conscients de l'espai que ocupem amb les nostres intervencions (temps, to de veu, llenguatge no verbal, etc.) i des de quin lloc les fem, ajuda a **facilitar els espais compartits i a apreciar les aportacions que les altres persones realitzen**.

Exercitar l'escolta activa i la presència d'un/a mateix/a en els espais comuns ens ajuda a valorar si quan estem intervenint, estem repetint idees que altres companys/es ja han fet o afegim noves idees i matisos tot recollint el que ja s'ha aportat abans.

També podem observar què ens passa si sempre tenim alguna cosa a dir, és a dir, si intervenim moltes vegades i tenim la inquietud de corregir, matisar o complementar el que les altres persones comparteixen (o si només ho fem quan xerren les dones, les persones joves o la gent migrada); o al contrari, si mai tenim la necessitat de dir res i no tenim l'impuls de fer escoltar la nostra veu i aportar al col·lectiu d'aquesta manera. Després de l'observació, podem fixar-nos en com es reben en el grup aquestes tendències i demanar retorn sobre com són percebudes per tal de fer-nos càrrec i valorar de fer els canvis pertinents.

Finalment, és interessant identificar si les nostres intervencions són en clau propositiva o si, per contra, critiquem les propostes de les altres persones o bloquegem decisions que compten amb gran consens dins el grup.

Què hem de tenir en compte?

- Soc conscient del meu estat d'ànim i des de quin lloc estic present en els espais col·lectius.
- Reviso la manera com faig les meves intervencions. Si són per corregir, matisar, complementar, etc.
- Em fixo en si les meves intervencions són propositives, crítiques, de bloqueig, etc. i em faig càrrec de com es reben en el si del grup per tal de cuidar-lo.
- Observo qui sempre parla molt i qui ho fa poc i facilito que el temps i l'espai de les intervencions es distribueixi igualitàriament.

4.

Atendre la gestió dels conflictes

La diversitat a vegades comporta desavinences i pot ser que aquestes, esdevinguin un conflicte. Aquests són **una oportunitat per aprofundir més en la cohesió i la singularitat del grup**. Abraceu-los i demaneu suport si és necessari!

Els conflictes són naturals i inevitables i formen part de la vida de les persones i, per tant, de les organitzacions. I com que l'objectiu, doncs, no és no tenir conflictes sinó donar-los-hi cabuda per treure'n tot el potencial possible, això representa un canvi cultural; un compromís amb la creació d'espais i la dotació d'eines i recursos per poder atendre els conflictes quotidianament (Fil a l'Agulla, 2017).

Normalment, pensem que en un conflicte hi ha qui té la raó i hi ha qui està equivocat, procurem trobar culpables i la cosa prioritària és resoldre'l per tal que tot torni a ser com abans. Aquesta percepció sovint ens limita i no ens permet apreciar que els conflictes sorgeixen per ajudar-nos a ser més conscients a tots i totes de l'impacte que generem, a conèixer millor perquè fem el que fem, què ens inquieta, què ens genera por, etc. En definitiva, veure amb més profunditat la diversitat de tot allò que som.

Què hem de tenir en compte?

En el grup:

- Acollim els conflictes que sorgeixen. No els evitem.
- Disposem d'espais, eines i recursos per atendre els conflictes de manera quotidiana.
- Estem obertes a modificar el nostre punt de vista i acostar-nos al de l'altre.
- Prioritzem arribar a acords de manera consensuada i inclusiva.

5.

Confiar, apreciar, celebrar i revisar

Confiar que **el grup és més que la suma de totes les parts i que té una trajectòria i identitat pròpies** ens permet transcendir els nostres propis interessos i reconèixer-nos també en allò que construïm conjuntament.

Apreciar i celebrar tot allò que construïm, és una pràctica molt sana i quasi revolucionària en els temps en els quals vivim. Sovint, construir col·lectivament és més complex que fer camí solitàriament, i per això cal ser conscients que cada petita passa que fem plegats/des és un triomf que ens allunya de l'individualisme i que ens apropa i ens vincula amb més força.

Finalment, revisar de manera quotidiana si el nostre col·lectiu és un espai divers d'edats, gèneres, procedències, maneres de fer,...amb relleu i rotació de rols i càrregues, on tothom compta, però ningú és persona imprescindible, etc. ens pot anar donant pistes sobre la salut del nostre col·lectiu.

Què hem de tenir en compte?

En el grup:

- Comptem amb totes les persones (i la seva diversitat) a l'hora de muntar activitats o dissenyar projectes.
- Dediquem temps a donar-nos un retorn positiu sobre les actuacions i celebrem allò que fem.
- Fem valoracions un cop finalitzades les activitats per saber què hem fet bé i què podem millorar.

MÉS RECURSOS

Cinc propostes per a un bon debat; Som Energia; guia en [català](#), [castellà](#), [euskera](#), [gallec](#).

Manual d'autodiagnosi, l'estat de les cures a la nostra cooperativa; Fil a l'Agulla; https://filalagulla.org/wp-content/uploads/2021/01/Manual_Autodiagnosi1.pdf

Manual de cures a les comunitats, com podem aplicar l'ecofeminisme als projectes de vida en comunitat?; Fil a l'Agulla; https://filalagulla.org/wp-content/uploads/2022/06/Manual-de-cures-comunitats_OK-010622.pdf

Viajando por lo invisible, cambio organizacional para la transformación feminista; Mugarik Gabe; 2019; <https://viajandoporloinvisible.mugarikgabe.org/es/inicio>.

Towards a Gender-Transformative Organisation: Toolkit for an assessment of organisational gender policies and practices; WECF International; 2022; [guia en castellà. https://www.wecf.org/towards-a-gender-transformative-organisation-toolkit/](https://www.wecf.org/towards-a-gender-transformative-organisation-toolkit/)

No son micro. Machismos cotidianos; De La Garza, C. i Derbez, E.; Ed.Grijalbo; 2020.

Curs de feminisme per microones; Farré, N.; Ed. Ara llibres; 2016. També en castellà.

El libro rosa. Manual de activismo para erradicar la homofobia, lesbofobia, bifobia y transfobia; Martínez, R.; Ed.Egales; 2023

Com ser antiracista; X. Kendi, I.; Ed.Raig Verd; 2020.

Por qué no hablo con blancos sobre racismo; Eddo-Lodge, R.; Ed. Península, 2021.

Més informació

Per conèixer els canals i espais de participació de Som Energia: [Activa't! Guia de participació](#).

